

Nr 879

Av herrar Ståhl och Antby, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 100, angående ändrad organisation av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och trädgårdsnäringsområden.

(Lika lydande med motion nr 747 i Första kammaren)

I slutet av förra året överlämnade 1960 års jordbruksutredning ett betänkande angående organisationen av rationaliseringsverksamheten m. m. på jordbrukets, skogsbrukets och trädgårdsnäringsområden. Förslaget syftade till att åstadkomma en samordning och effektivisering av rationaliseringsinsatserna, bl. a. genom ett sammanförande av de regionalt och centralt verksamma organen och en nära anknytning till de berörda näringsutövarna.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 100 framläggs förslag rörande de i jordbruksutredningens betänkande behandlade frågorna. Propositionen ger uttryck för en delvis annan syn på problemen än den som varit vägledande för jordbruksutredningen, och den framlagda propositionen avviker från de förslag som framkommit i utredningens betänkande.

Jordbruksutredningen har vid sin analys av de olika uppgifter som föreligger på rationaliseringsområdet funnit, att en strikt uppdelning är svår att göra och tillämpa. Majoriteten har efter prövning kommit fram till att en fullständig samordning bör eftersträvas och förordad att lantbruksnämnd, hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelse sammanföres till ett regionalt organ med uppgift att svara för de statliga och statsunderstödda rationaliseringsinsatserna inom jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsnäringsområdena. En fråga varom delade meningar inom jordbruksutredningen rörde är skogsvårdsstyrelsernas ställning i organisationschemat.

Vi delar departementschefens mening att det inte är lämpligt att nu infoga skogsvårdsstyrelserna i ett för jordbruk och skogsbruk gemensamt organ. Utredningen har studerat utländska erfarenheter i fråga om rationalisering och rådgivning. Man har därvid funnit att en god kontakt mellan rationaliseringsorgan och näringsorganisationer är av stor betydelse för ett effektivt utnyttjande av insatta resurser. Detta stämmer väl med erfarenheterna i vårt land, där hushållningssällskapen genom sin nära anknytning till jordbrukarna tillvunnit sig stort förtroende bland näringsutövarna.

Bihang till riksdagens protokoll 1965. 4 saml. Nr 879—882

Detta har varit av särskild betydelse då det gällt information och rådgivning samt de många uppgifter av servicekaraktär som sällskapen utför åt näringsutövarna. Inte minst för effektiviteten i informations- och rådgivningsverksamheten har hushållningssällskapens relativt fria ställning varit värdefull. Det framstår som angeläget att man vid en omorganisation av rationaliseringsorganen på jordbrukets och trädgårdsnäringens områden söker ta tillvara den goodwill, som hushållningssällskapen har hos allmänheten.

Det förslag som framlagts i propositionen har en annan innebörd. Enligt detta skulle rationaliseringsorganet bli helstatligt och överta lantbruksnämndernas samt huvuddelen av hushållningssällskapens uppgifter. Hushållningssällskapen tänkes kvarstå som en av staten kontrollerad kontaktorganisation mellan myndigheter och näringsutövarare.

Genom nämndens föreslagna sammansättning skulle näringsutövarna inte erhålla den inblick, som är nödvändig för den goda kontakt som enligt jordbruksutredningen är nödvändig för ett gott resultat.

Enligt vår uppfattning måste det således anses mycket tveksamt om det i propositionen framlagda förslaget fyller de anspråk, som måste ställas på en ändamålsenlig organisation.

Hushållningssällskapen bedriver en omfattande lokal försöksverksamhet, som är av mycket stor betydelse för jordbruket. Enligt propositionen skall emellertid lantbruksnämnderna icke komma att bedriva egen försöksverksamhet; det har icke heller antytts hur denna verksamhet skall fortsätta.

Oklarhet föreligger rörande vilka arbetsuppgifter som de nya lantbruksnämnderna avses komma att överta från hushållningssällskapen. Propositionen förutsätter att en särskild organisationsutredning skall bl. a. utreda denna fråga. Den förutsättes dessutom ta upp överläggningar med hushållningssällskapen angående de tillgångar som anses böra överlätas till staten.

Som förhållandena nu är synes ett principbeslut om ändrad organisation av rationaliseringsverksamheten böra anstå i avvaktan på den av jordbruksministern aviserade utredningens förslag. För att en organisationsreform ej skall behöva fördröjas bör denna utredning tillsättas redan nu. Direktiven bör enligt vår uppfattning ge vida ramar för utredningens arbete. Det material som samlats inom jordbruksutredningen och det som finns i propositionen bör därvid självfallet omsorgsfullt granskas av utredningen. Vi utgår från att utredningen med hänsyn till frågans betydelse kommer att ske under parlamentarisk medverkan.

Med anledning av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen med förklaring, att principbeslut om organisationen av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och trädgårdsnäringens områden bör fattas först efter närmare utredning, måtte i denna del avslå proposition nr 100; samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att den i propositionen aviserade särskilda organisationsutredningen snarast framlägger ett förslag som kan läggas till grund för en proposition för riksdagen.

Stockholm den 27 april 1965

Manne Ståhl

Sven Antby

Nr 880

Av herr Svensson i Vä, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 100, angående ändrad organisation av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och trädgårdsnäringsområden.

(Lika lydande med motion nr 748 i Första kammaren)

Stockholm den 27 april 1965

Gustaf Svensson
i Vä

Nr 881

Av herr Edlund, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110, angående anslag till Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1965/66.

(Lika lydande med motion nr 751 i Första kammaren)

Stockholm den 27 april 1965

Dag R. Edlund